

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 523/2014-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika o sťažnosti M. H., zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Vidovencom, advokátska kancelária, Sama Chalúpku 18, Michalovce, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci súdom podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 38 C 433/2013 z 9. októbra 2013 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. H. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 38 C 433/2013 z 9. októbra 2013 porušené bolo.

2. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť M. H. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet advokáta JUDr. Miroslava Vidovenca, advokátska kancelária, Sama Chalúpku 18, Michalovce, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Sťažnosti M. H. vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 523/2014-15 z 9. septembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľa“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci súdom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 38 C 433/2013 z 9. októbra 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 5. októbra 2013 domáhal rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta ako nezávislého kandidáta na kandidátnu listinu pre voľby do zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja a náhrady trov konania, keďže volebná komisia Košického samosprávneho kraja (ďalej len „volebná komisia KSK“) rozhodnutím sp. zn. 137/2013-VK z 3. októbra 2013 odmietla registráciu kandidátnej listiny pre *„nesplnenie podmienok podľa § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a § 4 ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov tým, že predložená petícia neobsahovala údaj týkajúci sa dátumu narodenia“*. Okresný súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľa zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia odcitoval § 250zd ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) a konštatoval, že *„súd dospel k záveru, že návrh je z hľadiska označenia účastníkov, t.j. vecnej legitímácie účastníkov nedostatočný, preto tento návrh zamietol“*.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k neprípustnému zásahu do jeho označených základných práv.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie 16. októbra 2014 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 31. októbra 2014. V jeho prílohe sa nachádzal súdny spis, vyjadrenie predsedu okresného súdu, ktorý faktograficky rekapituloval priebeh konania, pričom k veci samej sa nevyjadril. Predseda okresného súdu v závere svojho vyjadrenia vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Právny zástupca sťažovateľa sa ešte v samotnej sťažnosti vyjadril, že pre prípad prijatia sťažnosti na ďalšie konanie súhlasí s upustením od verejného pojednávania vo veci v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci súdom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01).

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre pravidelne pripomína, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 OSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (m. m. III. ÚS 36/2010).

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

O zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením veci možno hovoriť spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (m. m. III. ÚS 502/2011, III. ÚS 104/2013).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. A preto z týchto hľadísk posudzoval ústavný súd aj sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu.

Podľa § 250zd ods. 1 OSP (platného a účinného v relevantnom čase, pozn.) ak volebná komisia príslušná podľa osobitného zákona rozhodla o vyčiarknutí kandidáta z kandidátnej listiny pre voľby do orgánov samosprávneho kraja alebo registráciu kandidátnej listiny odmietla, môže sa dotknutá politická strana alebo dotknutý kandidát do 24 hodín od doručenia rozhodnutia volebnej komisie samosprávneho kraja obrátiť na okresný súd v sídle volebnej komisie samosprávneho kraja s návrhom na vydanie rozhodnutia o povinnosti volebnej komisie samosprávneho kraja ponechať kandidáta na kandidátnej listine alebo zaregistrovať kandidátnu listinu.

Podľa § 250zd ods. 2 OSP (platného a účinného v relevantnom čase, pozn.) účastníkmi konania sú dotknutá politická strana, dotknutý kandidát a volebná komisia samosprávneho kraja.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že *„účastníci tohto konania sú presne vymedzený v zákone, t.j. dotknutá politická strana, dotknutý kandidát, volebná komisia. Účastníci konania musia tvrdiť a dokazovať skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej.*

Z návrhu navrhovateľ a ani z priložených listín (Rozhodnutie č. 137/2013-VK) nevyplýva, za akú politickú stranu navrhovateľ kandiduje, aká politická strana je týmto rozhodnutím volebnej komisie dotknutá, a takýto účastník ani nie je označený v návrhu na rozhodnutie o registrácii kandidátnej listiny pre voľby do orgánov samosprávneho kraja.

Vzhľadom na tento nedostatok návrhu (neoznačenie politickej strany v návrhu) a nakoľko súd rozhoduje vo veci len na základe predložených dôkazov a bez nariadenia pojednávania (za účelom doplnenia dokazovania) súd dospel k záveru, že návrh je z hľadiska označenia účastníkov, t.j. vecnej legitímácie účastníkov konania nedostatočný, preto tento návrh zamietol.“

Podľa názoru ústavného súdu tento výklad použitých noriem Občianskeho súdneho poriadku je v okolnostiach posudzovanej veci neprijateľný a porušujúci základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy z toho dôvodu, že okresný súd vykladal odsek 2 citovaného ustanovenia § 250zd OSP izolovane bez štrukturálnej súvislosti s odsekom 1 toho istého ustanovenia, z ktorého vyplýva aj možnosť nezávislého kandidáta podať návrh na vydanie rozhodnutia o povinnosti volebnej komisie samosprávneho kraja zaregistrovať kandidátnu listinu, a to aj napriek tomu, že v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval obe už uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že sťažovateľ bol nezávislým kandidátom, čo vyplývalo aj z jeho návrhu, kde výslovne na viacerých miestach svojho návrhu argumentoval tým, že *„kandidátna listina nezávislého kandidáta obsahuje... Súčasťou prvého rovnopisu kandidátnej listiny nezávislého kandidáta je petícia... Prijatím výkladu ponúknutého žalovaným by bola ohrozená súťaž nezávislých kandidátov...“*.

Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd výkladom predmetných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku zrejme dospel k záveru, že aj nezávislý kandidát musí označiť politickú stranu ako účastníka konania, čo je v okolnostiach prípadu, ale aj v iných obdobných prípadoch nesplniteľná požiadavka. Ústavný súd pripomína, že vo svojich rozhodnutiach pravidelne zdôrazňuje uprednostnenie materiálnej ochrany ústavnosti. V okolnostiach prípadu sa okresný súd naopak priklonil k rýdzo formálnemu prístupu, keď procesnému ustanoveniu § 250zd ods. 2 OSP prisúdil rozhodujúci význam nerešpektujúc právnu úpravu § 250zd ods. 1 OSP, ktorá celkom jednoznačne priznáva aktívnu legitimáciu aj jednotlivému (v danom prípade nezávislému) kandidátovi. Preto ak okresný súd návrh sťažovateľa napadnutým uznesením zamietol z dôvodu nedostatku vecnej legitimácie, neposkytol sťažovateľovi súdnu ochranu v požadovanej kvalite. Na základe uvedeného ústavný súd jednoznačne dospel k záveru, že okresný súd napadnutým uznesením, ktorého odôvodnenie je arbitrárne, nejasné a ako také nepreskúmateľné, porušil sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

O vadnosti výkladu použitého okresným súdom svedčí aj formulácia použitá zákonodarcom, ktorý v odseku 2 citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku hovorí o dotknutej politickej strane ako u účastníkovi konania. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol nezávislým kandidátom, jeho nezaregistrovaním nemohla byť dotknutá žiadna politická strana, preto v zmysle Občianskeho súdneho poriadku návrh sťažovateľa z tohto hľadiska nemohol vykazovať tvrdý nedostatok. Okresný súd preto pochybil, ak návrh sťažovateľa z uvedeného dôvodu zamietol.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej moci súdom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v príčinnej súvislosti s napádaným napadnutým uznesením okresného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy, pretože okresný súd sa neodmietol zaoberať návrhom sťažovateľa. Z čl. 46 ods. 2 ústavy možno totiž vyvodiť, že toto ustanovenie garantuje preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy súdom, pričom zároveň garantuje, že z preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy nemôžu byť vylúčené také rozhodnutia (rozumej rozhodnutia orgánov verejnej správy), ktoré sa týkajú základných práv alebo slobôd. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy rozhodnutím okresného súdu, ktorý nie je orgánom verejnej správy. Za daných okolností napadnutým uznesením okresného súdu teda nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (m. m. II. ÚS 341/09), preto ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovел, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

3. Ústavný súd sa v neposlednom rade musel vysporiadať aj s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa namietaného porušenia jeho základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľ v sťažnosti argumentoval, že správny orgán – volebná komisia KSK tým, že svojím rozhodnutím odmietla registráciu sťažovateľa ako kandidáta do zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 303/2001 Z. z.“) a § 4 ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len

„petičný zákon“), pretože predložená petícia neobsahovala údaj týkajúci sa dátumu narodenia osôb podporujúcich petíciu, dopustila sa porušenia jeho základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. V nadväznosti na to, že okresný súd návrh sťažovateľa zamietol, je sťažovateľ toho názoru, že aj okresný súd napadnutým uznesením neposkytol ochranu tomuto jeho označenému základnému právu.

Ústavný súd konštatuje, že aj napriek tomu, že v predchádzajúcej časti nálezu vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, takéto zistenie ešte automaticky nezakladá porušenie základného práva sťažovateľa na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. K takémuto záveru by ústavný súd mohol dospieť len za predpokladu, že už napadnuté rozhodnutie volebnej komisie KSK materiálne porušovalo označené základné právo sťažovateľa a okresný súd neposkytol ochranu sťažovateľovmu označenému základnému právu tým, že návrhu sťažovateľa nevyhovel.

Preto pre zodpovedanie otázky, či došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, bolo potrebné si ako predbežnú otázku vyriešiť, či námietka sťažovateľa, že aplikovaným výkladom jednoduchého práva správnym orgánom došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa, sa zakladá na pravde. Volebná komisia KSK odmietla zaregistrovať sťažovateľa ako nezávislého kandidáta pre voľby do zastupiteľstva s odôvodnením, že predložená petícia sťažovateľom nespĺňa náležitosť, a to uvedenie dátumu narodenia jednotlivých osôb podporujúcich petíciu. Volebná komisia KSK v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozhodnutia citovala § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. a § 4 ods. 1 petičného zákona.

Podľa § 4 ods. 1 petičného zákona každý má právo spôsobom neodporujúcim zákonu vyzývať iné osoby, aby svojím podpisom petíciu podporili. Fyzická osoba čitateľne uvedie svoje meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a k týmto údajom pripojí svoj podpis. Právnická osoba uvedie svoj názov a sídlo; osoba oprávnená konať v jej mene čitateľne uvedie svoje meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a k týmto údajom pripojí svoj podpis. Ak osobitný predpis ustanovuje najnižší počet osôb podporujúcich petíciu alebo vek

osôb podporujúcich petíciu, uvedie sa čitateľne k údajom o osobe podporujúcej petíciu aj dátum jej narodenia. Osobám podporujúcim petíciu sa musí umožniť, aby sa s obsahom petície riadne oboznámili pred jej podpísaním.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. kandidátna listina nezávislého kandidáta obsahuje meno a priezvisko, akademický titul, vek, povolanie, trvalý pobyt a podpis kandidáta. Súčasťou prvého rovnopisu kandidátnej listiny nezávislého kandidáta je petícia podpísaná voličmi volebného obvodu v počte aspoň 400 podpisov. V petícii sa pri každom podpise uvedie meno a priezvisko voliča a trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu.

Sťažovateľ argumentoval tým, že § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. je vo vzťahu k § 4 ods. 1 petičného zákona *lex specialis*, a teda, zákon č. 303/2001 Z. z. vo svojom ustanovení § 14 ods. 6 upravuje náležitosti petície, kde požiadavka dátumu narodenia nie je výslovne upravená.

Ústavný súd podobne, ako aj volebná komisia KSK nezdieľa tento právny názor. Na prvý pohľad síce to tak vyzerá, že § 14 ods. 6 zákona č. 303/2001 Z. z. obsahuje komplexnú úpravu náležitostí petície, avšak je nutné dodať, že ide o petíciu podpísanú voličmi volebného obvodu. V tejto súvislosti je preto potrebné z hľadiska náležitostí petície citované ustanovenie zákona č. 303/2001 Z. z. vykladať za pomoci všeobecného právneho predpisu, ktorý obsahuje všeobecnú, komplexnú úpravu petičného práva, a to petičný zákon a konkrétne obsah § 4 ods. 1 petičného zákona, ktorý ustanovuje požiadavku uvedenia dátumu narodenia osôb podporujúcich petíciu tam, kde osobitný predpis ustanovuje najnižší počet osôb podporujúcich petíciu alebo vek osôb podporujúcich petíciu.

Je nepochybné, že zákon č. 303/2001 Z. z. vo svojom ustanovení § 14 ods. 6 upravuje kvórum aspoň 400 podpisov voličov z volebného obvodu. Z uvedeného vyplýva jednoznačná požiadavka jednak veku (voličom, v danej súvislosti nositeľom aktívneho volebného práva môže byť osoba staršia ako 18 rokov, pozn.) a zároveň aj požiadavka najnižšieho počtu osôb podporujúcich petíciu (400 voličov z volebného obvodu, pozn.). Pokiaľ petícia sťažovateľa neobsahovala údaj o dátume narodenia osôb podporujúcich

petíciu, volebná komisia KSK rozhodla v súlade s platným právom, keď odmietla zaregistrovať sťažovateľa ako kandidáta pre voľby do zastupiteľstva samosprávneho kraja. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že okresný súd tým, že návrhu sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o povinnosti volebnej komisie samosprávneho kraja zaregistrovať kandidátnu listinu napadnutým uznesením zamietol, neporušil označené základné právo sťažovateľa.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy, preto ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

Aj napriek tomu, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie okresného súdu nezrušil a vec nevrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pretože v okolnostiach prípadu sa to javí ako nadbytočné. Z hľadiska záväznosti súdneho rozhodnutia je záväzný len výrok, ktorý v danom prípade je paradoxne správny, preto ho nie je potrebné rušiť. Vzhľadom na záver ústavného súdu v otázke neporušenia základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy sa zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie pre účely konštatovania správnosti výroku napadnutého uznesenia z odlišných dôvodov javí takisto ako neúčelné.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 €, ktoré odôvodnil neodstrániteľnými následkami vzniknutými porušením jeho označených práv.

Pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa týkajúcej sa priznania finančného zadostučinenia ústavný súd musel zvažovať okolnosť, že vyslovením porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bez zrušenia napadnutého rozhodnutia nemožno považovať jeho ústavnú ochranu za zavŕšenú, preto prichádza do úvahy priznať mu finančné zadostučinenie. Na druhej strane ústavný súd musel brať do úvahy materiálnu stránku veci, a to záver ústavného súdu, že rozhodnutím či už správneho orgánu, respektíve okresného súdu (vo výroku uznesenia) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na prístup k voleným funkciám za rovnakých podmienok v zmysle čl. 30 ods. 4 ústavy, pretože registrácii jeho kandidátnej listiny bránilo nesplnenie jednej zo zákonných podmienok (v daných okolnostiach ako neodstrániteľnej prekážky), ktorú si sťažovateľ zaviniť sám, preto ústavný súd sťažovateľovi finančné zadostučinenie nepriznal (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľov si uplatnil trovy konania, ktoré však do rozhodnutia ústavného súdu nevyčíslil.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2012 v sume 781 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (príprava

a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 130,16 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu za dva úkony právnej služby podľa vyhlášky vykonané v roku 2012 po 7,81 €. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi, spolu takto predstavuje sumu 275,94 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 2 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014